

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

бульв. Миколи Міхновського, 28, м. Київ, 01103, тел. (044) 200 08 27,
тел. контакт-центру (044) 200 06 94, тел. повідомлень про корупцію (044) 200 06 91,
офіційний вебсайт: nazk.gov.ua, e-mail: info@nazk.gov.ua, код ЄДРПОУ 40381452

На № 01-29/3004 від 30.04.2026

**Полтавська обласна військова
(державна) адміністрація**

Про відмову в погодженні
Антикорупційної програми
Полтавської обласної військової
(державної) адміністрації
на 2026–2028 роки

Національне агентство з питань запобігання корупції відповідно до п. 12 ч. 1 ст. 11, п. 11 ч. 1 ст. 12, ч. 1 ст. 19 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), Порядку подання антикорупційних програм, змін до них на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого наказом Національного агентства від 28.12.2021 № 830/21, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.02.2022 за № 220/37556 (далі – Порядок), здійснило аналіз Антикорупційної програми Полтавської обласної військової (державної) адміністрації на 2026–2028 роки, затвердженої розпорядженням начальника Полтавської обласної військової адміністрації від 28.04.2026 № 514 (далі – Антикорупційна програма на 2026–2028 роки), та доданих до неї документів.

Аналіз Антикорупційної програми на 2026–2028 роки здійснювався на відповідність вимогам, визначеним у Порядку та Методології управління корупційними ризиками, затвердженій наказом Національного агентства від 28.12.2021 № 830/21, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.02.2022 за № 219/37555 (далі – Методологія), а саме щодо:

- змісту антикорупційної програми;
- процедури прийняття антикорупційної програми;
- процедури оцінювання корупційних ризиків у діяльності організації;
- розробки заходів впливу на корупційні ризики.

Національне агентство з питань запобігання корупції
№230-12/44029-26 від 25.06.2026
Підписувач Корнелюк Микола Васильович
Сертифікат 04AF212836405D9904000000D80F39004272F000
Дата підписання 25.06.2026

З метою аналізу Антикорупційної програми на 2026–2028 роки (з додатками) також досліджено нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що регулюють діяльність Полтавської обласної військової (державної) адміністрації, Антикорупційну програму Полтавської обласної військової (державної) адміністрації на 2024–2025 роки, затверджену розпорядженням начальника Полтавської обласної військової адміністрації 12.04.2023 № 204 (далі – Антикорупційна програма на 2023–2025 роки), та звіти з її виконання.

За результатами аналізу поданих документів, керуючись п.п. 1, 3, 4 п. 7 розділу IV Порядку, Національне агентство відмовляє в погодженні Антикорупційної програми Полтавської обласної військової (державної) адміністрації на 2026–2028 роки з огляду на таке.

1. Антикорупційна програма не відповідає вимогам щодо змісту

1.1. Положення антикорупційної програми не відповідають антикорупційному законодавству

Вимоги до змісту антикорупційної програми визначені у главі 1 розділу V Методології.

В абз. 2 розділу I Антикорупційної програми на 2026–2028 роки зазначено, що антикорупційна програма – це комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у роботі обласної військової (державної) адміністрації (далі – облвійськадміністрація). Дія антикорупційної програми поширюється на всіх державних службовців структурних підрозділів облвійськадміністрації та її апарату, районних військових (державних) адміністрацій (далі – райвійськадміністрації), а також інших працівників, які не є державними службовцями та перебувають у трудових відносинах з облдержадміністрацією.

Відповідно до ст. 19 Закону антикорупційні програми приймаються, зокрема, в обласних державних адміністраціях. У районних військових (державних) адміністраціях відсутній обов'язок затверджувати антикорупційні програми.

Відповідно до п. 2 глави I Методології антикорупційна програма – комплексний антикорупційний документ стратегічного типу, що визначає процес управління корупційними ризиками з урахуванням ідентифікованих в організації корупційних ризиків та державної антикорупційної політики.

Управління корупційними ризиками здійснюється безпосередньо в організації та її структурних підрозділах. Оскільки районна військова (державна) адміністрація є окремим суб'єктом владних повноважень, дія Антикорупційної програми на 2026–2028 роки не поширюється на діяльність райвійськадміністрацій.

Відповідно до п. 3 розділу III Антикорупційної програми на 2026–2028 роки план-графік проведення навчальних заходів з антикорупційної тематики

спрямований на державних службовців облвійськадміністрації, райвійськадміністрацій та підприємств, установ і організацій, що належить до сфери управління облвійськадміністрації, протягом 2026–2028 років.

Абз. 2 п. 5 глави 1 розділу V Методології визначено, що у розділі «Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування» зазначається інформація про навчання з питань запобігання та протидії корупції у діяльності організації, яка викладається у програмі навчання із зазначенням тем навчальних заходів, графіка та форми їх проведення, цільової аудиторії кожного навчального заходу, осіб, відповідальних за їх проведення.

Отже, визначати цільовою аудиторією проведення навчальних заходів з антикорупційної тематики державних службовців (працівників) районних військових (державних) адміністрацій є недоцільним.

1.2. У розділах антикорупційної програми відсутня інформація, передбачена Методологією, а саме:

п. 6 «Висновки за результатами оцінки виконання Антикорупційної програми за попередній період» розділу I Антикорупційної програми на 2026–2028 роки не містить висновків за результатами оцінки виконання антикорупційної програми за попередній період, зокрема, не зазначено, які корупційні ризики, ідентифіковані у попередньому періоді, організація усунула або мінімізувала;

п. 9 розділу II Антикорупційної програми на 2026–2028 роки потребує конкретизації в частині пропозицій, які надійшли від внутрішніх, зовнішніх заінтересованих сторін, та результатів їх розгляду та врахування організацією, що передбачено абз. 8 п. 4 глави 1 розділу V Методології;

у розділі IV «Моніторинг, оцінка виконання та перегляд антикорупційної програми» Антикорупційної програми на 2026–2028 роки відсутня інформація щодо індикаторів виконання заходів антикорупційної програми, за якими здійснюється оцінки її виконання.

1.3. Потребує конкретизації інформація, викладена в розділах Антикорупційної програми на 2026–2028 роки

Функції, процеси організації, викладені в п. 6 розділу II Антикорупційної програми на 2026–2028 роки, необхідно привести у відповідність до реєстру ризиків.

П. 13 розділу IV Антикорупційної програми на 2026–2028 роки потребує перегляду як такий, що не відповідає вимогам Закону.

2. Порушено процедуру оцінювання корупційних ризиків у діяльності організації, передбачену Методологією

2.1. Потенційно вразливі до корупції функції, процеси визначено з порушенням Методології

Процедура оцінювання корупційних ризиків в організації врегульована розділом III Методології.

Відповідно до п. 1 глави 3 розділу III Методології робоча група з метою ідентифікації корупційних ризиків досліджує середовище організації та визначає обсяг оцінювання корупційних ризиків.

Відповідно до п. 4 глави 3 розділу III Методології під час дослідження середовища організації та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків робоча група: визначає функції та активи організації, що становлять значну економічну цінність; встановлює внутрішні та зовнішні заінтересовані сторони організації, аналізує характер їх відносин з організацією (відносини підпорядкування, підконтрольності, підзвітності, спрямування, координації, договірні відносини, відносини у процедурах надання адміністративних послуг тощо); формує перелік нормативно-правових актів та розпорядчих документів, що регулюють діяльність організації; збирає та аналізує інформацію про інші фактори середовища організації та визначає потенційно вразливі до корупції функції та процеси.

За результатами збору та аналізу інформації відповідно до п. 9 глави 3 розділу III Методології складаються аналітичні довідки.

В аналітичній довідці за результатами збору та аналізу інформації про середовище організації, серед іншого, *послідовно зазначаються функції, процеси організації, у яких виявлено недоліки або невідповідності. Наводиться короткий опис виявлених недоліків або невідповідностей, причини їх виникнення, заходи, які вжиті або можуть бути вжиті для їх усунення; у разі виявлення корупційного ризику наводяться корупційний ризик, його зміст та, за можливості, інші елементи корупційного ризику (джерела, існуючі заходи контролю) (додаток 7 до Методології).*

До оцінювання корупційних ризиків у діяльності Полтавської обласної військової адміністрації робоча група підійшла формально. Дослідження середовища організації, ідентифікацію корупційних ризиків та їх аналіз здійснено не повною мірою, про що свідчать додані до антикорупційної програми аналітичні довідки за результатами збору та аналізу інформації про середовище організації.

У п. 3 «Аналіз функцій та процесів облвійськадміністрації» аналітичної довідки за результатами оцінювання корупційних ризиків за попередній період, заходів впливу на них, оцінки ефективності їх виконання зазначено, що корупційні ризики №№ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9 (функції, процеси облвійськадміністрації, корупційні ризики, їх зміст та джерела), включені до Антикорупційної програми на 2023–2025 роки, об’єктивно зберігаються та були перенесені до Антикорупційної програми 2026–2028 роки.

У зазначеній вище довідці вказано, що упродовж дії Антикорупційної програми на 2023–2025 роки вживались заходи щодо мінімізації корупційних ризиків та їх контролю, що сприяло недопущенню проявів корупції та усуненню

окремих недоліків у відповідних процесах. Також зауважено про доцільність передбачити наведені корупційні ризики з удосконаленими (оновленими) заходами реагування в наступній антикорупційній програмі. Однак у реєстрі ризиків заходи впливу до перенесених корупційних ризиків залишаються незмінними.

Крім того, не всі ідентифіковані корупційні ризики, про які йдеться у вказаній довідці, відображені в реєстрі ризиків (зокрема, корупційний ризик № 5 з додатка до аналітичної довідки).

Аналітична довідка за результатами проведення анонімного опитування (анкетування) внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін, аналізу та узагальнення отриманої інформації не містить аналізу отриманої інформації і висновків за результатами відповідей респондента, який взяв участь в анкетуванні зовнішніх заінтересованих сторін. Також в аналітичній довідці відсутні будь-які виявлені корупційні ризики, їхній зміст, джерела, існуючі заходи контролю, хоча за результатами аналізу анкетування внутрішніх заінтересованих сторін вбачається, що до сфер із найвищим рівнем корупційних ризиків належить, зокрема, *«визначення підприємств такими, що мають критично важливе значення для економіки чи територіальних громад»*.

В аналітичній довідці за результатами аудитів, проведених щодо обласної державної адміністрації, інших організацій, які виконують подібні функції або реалізують подібні процеси, узагальнення та документування зібраної інформації про можливі факти вчинення корупційних і пов'язаних з корупцією правопорушень, функції та процеси, з якими такі факти пов'язані, зазначено результати внутрішнього аудиту обласної державної адміністрації та наведено основні виявлені порушення. Однак ця аналітична довідка не містить визначених функцій (процесів) і за результатами складення цієї аналітичної довідки жодного корупційного ризику не виявлено.

У п. 3 аналітичної довідки за результатами аналізу відомостей із засобів масової інформації, соціальних мереж, інших відкритих джерел інформації про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками обласної військової адміністрації та працівниками інших організацій, які виконують подібні функції або реалізують подібні процеси, зазначено перелік найбільш уразливих до корупції процесів, серед яких не всі відображені в реєстрі ризиків.

Крім того, за інформацією Полтавської обласної прокуратури, окрім порушень вимог фінансового контролю посадовими особами Полтавської обласної державної (військової) адміністрації, виявлені кримінальні правопорушення щодо зловживання владою або службовим становищем під час закупівлі послуг, а також розтрата бюджетних коштів обласного фонду, що не відображено у відповідних аналітичних довідках та реєстрі ризиків.

2.2. Ідентифіковані корупційні ризики, їхні описи не відповідають терміну «корупційний ризик»

Відповідно до абз. 9 п. 2 розділу I Методології корупційний ризик – *імовірність вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, що негативно вплине на діяльність організації.*

Згідно з п. 5 глави 4 розділу III Методології з метою опису змісту корупційного ризику робоча група *моделює спосіб (способи) й обставини вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення і визначає, які внутрішні та зовнішні заінтересовані сторони можуть брати участь у його вчиненні.*

Ідентифікований корупційний ризик № 5 *«Можливість задоволення приватного інтересу посадовими особами / членами комісії під час проведення службових розслідувань»* та його зміст потребує доопрацювання. Зміст цього корупційного ризику не розкриває суті самого ризику, у ньому не розкрито ні способу, ні обставин вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

Ідентифікований корупційний ризик № 9 *«Можливість задоволення посадовими особами обласної державної адміністрації приватних інтересів (у тому числі отримання неправомірної вигоди) під час планування потреби в коштах на відповідний бюджетний рік»* та його зміст потребує доопрацювання, оскільки не розкрито способу та обставин вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

Потребують уточнення: корупційний ризик № 9 і його зміст, зміст корупційного ризику № 28, корупційні ризики №№ 35, 36 (у частині конкретизації ознак корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення) – з урахуванням вимог Методології.

Ідентифікований корупційний ризик № 13 *«Ймовірність зловживання службовим становищем посадовими особами апарату / структурних підрозділів облдержадміністрації при опрацюванні запитів на публічну інформацію та її оприлюднення»* та його зміст містить значні неузгодженості, оскільки в самому ризику йдеться про можливість зловживання службовим становищем, а в описі цього ризику – про можливість неналежного опрацювання запиту, що може бути як корупційним діянням (якщо воно вчиняється умисно з корисливою метою), так і неналежним виконанням службових обов'язків. Змішування дисциплінарного проступку та корупційних правопорушень унеможлиблює розробку ефективних заходів контролю.

Аналогічні по суті зауваження стосуються корупційного ризику № 24.

Ідентифікований корупційний ризик № 18 *«Ймовірність впливу зовнішніх та внутрішніх заінтересованих сторін на рішення чи дії працівників Департаменту освіти та науки обласної державної (військової) адміністрації з метою задоволення приватного інтересу»* не повною мірою кореспондується з його змістом, оскільки корупційний ризик сформульовано як можливість

впливу третіх осіб, однак у змісті ризику йдеться про вимагання неправомірної вигоди працівниками за позитивне рішення щодо видачі ліцензії, а також штучне створення перешкод.

Аналогічні по суті зауваження стосуються корупційного ризику № 37.

Реєстр корупційних ризиків містить значну кількість редакційних неточностей. Зокрема, у реєстрі є два ризики під № 22.

Зміст корупційного ризику № 22 *«Можливість зловживання службовим становищем посадовими особами Управління інфраструктури облдержадміністрації під час надання адміністративної послуги щодо видачі (переоформлення, анулювання) дозволів на розміщення зовнішньої реклами поза межами населених пунктів»* дублює сам ризик і не розкриває його суті, не вказує ні способу, ні обставин вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення. Також не розкриває, яким чином може відбутися зловживання службовим становищем посадовими особами під час надання дозволу.

Аналогічні по суті зауваження є актуальними до корупційних ризиків №№ 18, 20, 31, 32, 33, 34.

Ідентифікований корупційний ризик № 23 *«Ймовірність впливу з боку третіх осіб на відповідальну особу за проведення спеціальної перевірки відомостей щодо особи, яка претендує на зайняття посади, яка передбачає зайняття відповідального або особливо відповідального становища, або посади з підвищеним корупційним ризиком щодо стану здоров'я з метою сприяння на отримання позитивного результату даної перевірки»* та його зміст потребує доопрацювання, оскільки ОДА не належить до суб'єктів, які наділені повноваженнями проводити спеціальну перевірку відповідно до ч. 4 ст. 57 Закону. Разом з тим організація проведення спеціальної перевірки визначена ст. 56 Закону.

Ідентифікований корупційний ризик № 25 *«Можливість задоволення приватного інтересу працівниками Державного архіву Полтавської області шляхом здійснення дій в інтересах третіх осіб при підготовці архівних довідок, надання (не надання) копій документів з Державного архіву області»* потребує доопрацювання.

Формулюючи корупційні ризики, робоча група часто використовувала словосполучення «з метою задоволення приватного інтересу». Звертаємо увагу, що «задоволення приватного інтересу» не може бути покладене в основу опису корупційного ризику, оскільки ця категорія є складовою конфлікту інтересів у розумінні Закону і не виступає самотійним правопорушенням. У разі використання зазначеної конструкції в описі корупційного ризику необхідно у змісті такого корупційного ризику розкривати конкретний вид корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, імовірність якого може виникнути.

2.3. Джерела корупційних ризиків ідентифіковано не в повному обсязі

Відповідно до абз. 5 п. 2 розділу I Методології джерело корупційного ризику – обставина або їх сукупність, що може спричинити або допустити виникнення корупційного ризику.

У п. 6 глави 4 розділу III Методології передбачено, що джерела корупційних ризиків пов'язані з особливостями або недоліками:

нормативно-правових актів та розпорядчих документів, що регулюють діяльність організації;

практичної реалізації процесів у діяльності організації;

людських ресурсів організації.

Детальний опис вищезазначених особливостей або недоліків наведений у пп. 7–9 глави 4 розділу III Методології.

Метою дослідження (аналізу) середовища організації є насамперед виявлення недосконалостей у процесах організаційно-управлінської діяльності органу та нормативно-правових актах, які регулюють ті чи інші процеси в організації, що в результаті може призводити до вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Некоректно визначено джерело № 2 корупційного ризику № 18, оскільки відповідно до п. 1 розділу IV Методології заходи впливу на корупційний ризик мають бути спрямовані на усунення, мінімізацію його джерел, відповідно, незрозуміло, яким чином організація може вплинути на нечіткість або неоднозначність норм чинного законодавства.

Неправильно визначені джерела корупційного ризику, який полягає у вчиненні умисного правопорушення (вимагання, отримання неправомірної вигоди, зловживання службовим становищем), *«недостатній рівень обізнаності...»* / *«відсутність практичних навичок роботи»*, *«неусвідомлення наслідків вчинення корупційних...»*, що свідчать про неумисний характер правопорушення. Це зауваження є актуальним до джерела № 3 корупційного ризику № 15, джерела № 1 корупційного ризику № 16, джерела № 3 корупційного ризику № 24, джерела № 4 корупційного ризику № 32.

Потребують уточнення джерело № 3 корупційного ризику № 16, джерело № 3 корупційного ризику № 17, джерело № 1 корупційного ризику № 20, джерело № 1 корупційного ризику № 28.

3. Заходи впливу на корупційні ризики не відповідають принципам, встановленим Методологією

Положеннями абз. 6 п. 2 глави 1 розділу I Методології визначено, що захід впливу на корупційний ризик – це захід, спрямований на усунення, мінімізацію корупційного ризику.

У п. 1 розділу IV Методології зазначено, що заходи впливу на корупційний ризик мають бути спрямовані на усунення, мінімізацію його джерел, а у випадку

неможливості безпосереднього впливу на джерела – на зниження рівня ймовірності чи можливих наслідків його реалізації.

Корупційні ризики №№ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9 (функції, процеси облівійськкадміністрації, корупційні ризики, їх зміст та джерела) з Антикорупційної програми на 2023–2025 роки було перенесено в Антикорупційну програму на 2026–2028 роки. Однак у реєстрі ризиків заходи впливу до перенесених корупційних ризиків залишаються незмінними.

Заходи впливу № 3 на корупційний ризик № 12 і №№ 2, 3 на корупційний ризик № 18 не відповідають принципу досяжності.

Захід впливу № 4 на корупційний ризик № 16 є існуючим заходом контролю.

Захід впливу № 1 на корупційний ризик № 20 не спрямований на його мінімізацію.

Заходи впливу на корупційні ризики №№ 20, 21, 22, 30, 31 не відповідають принципу достатності.

Недотримано **принципу чіткості** при розробці таких заходів впливу: захід впливу № 2 на корупційний ризик № 20, захід впливу № 3 на корупційний ризик № 33, захід впливу № 1 на корупційний ризик № 34, заходи впливу на корупційні ризики №№ 35, 36.

Захід впливу № 2 на корупційний ризик № 33 необхідно привести у відповідність до Типового положення.

Потребують уточнення захід впливу № 1 на корупційний ризик № 22, захід впливу № 1 на корупційний ризик № 23, захід впливу № 1 на корупційний ризик № 24, захід впливу № 3 на корупційний ризик № 28, захід впливу № 1 на корупційний ризик № 37.

4. Інше

Конкретизація або уточнення існуючих заходів контролю

Існуючі заходи контролю – це сукупність правових, організаційних, технічних та процедурних інструментів, які вже впроваджені та фактично функціонують в організації, з метою мінімізації ймовірності реалізації корупційного ризику або зменшення його негативних наслідків.

П. 10 глави 4 розділу III Методології визначено існуючі заходи контролю.

Однак у реєстрі ризиків до Антикорупційної програми на 2026–2028 роки в колонці «Існуючі заходи контролю» вказано лише нормативно-правові акти, які встановлюють певні вимоги, визначають правові та організаційні засади в різних сферах, регулюють та встановлюють загальнообов'язкові правила. Інформація про те, які заходи контролю реально запроваджені в організації, відсутня, що значно ускладнює перевірку розроблених заходів впливу на предмет їх відповідності принципам, встановленим Методологією.

Враховуючи зазначене, рекомендуємо доповнити існуючі заходи контролю тими, що дійсно запроваджені в організації.

З метою належної оцінки середовища організації пропонуємо детально опрацювати матеріали стратегічного аналізу корупційних ризиків, які розміщені на офіційному [вебсайті Національного агентства](https://surli.cc/cs1sxp) за посиланням: <https://surli.cc/cs1sxp>.

Звертаємо увагу, що відповідно до п. 10 розділу IV Порядку Полтавська обласна військова (державна) адміністрація протягом 45 робочих днів з дня отримання цього листа зобов'язана розглянути висловлені Національним агентством зауваження, провести додаткове оцінювання корупційних ризиків у діяльності Полтавської обласної військової (державної) адміністрації, усунути виявлені недоліки та подати доопрацьовану антикорупційну програму на погодження до Національного агентства.

**В.о. Голови Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Микола КОРНЕЛЮК

Харланова Ія, Тверітнева Олена
(044) 200 06 08